

LJUDSTVO POZDRAVLJA W. H. TAFTA, NOVEGA PREDSEDNIKA ZDRUŽENIH DRŽAV AMERIŠKIH, PRED KAPITOLOM V WASHINGTONU

Književnost.

Slovenska.

Dr. Fr. Prešeren: **Poezije.** Blasnikova tiskarna nam je v krasni in pripravnih obliki izdala rokopis Prešernovih poezij, kakor je bil prvič natisnjen leta 1848. S tem je dala prijateljem slovenskega slovstva in zlasti največjega slovenskega pesnika prijeten spominek, literarnim kritikom je zelo olajšala njihove študije o dr. Fr. Prešernu, slovenskemu narodu pa približala nado, da bo dobil popolnoma in vsestransko zadovoljujočo izdajo pesnika, ki med nami

„živi in večno živel bude
od muz opevan in modric.“

S. Gregorčič.

Čuden občutek prešine čitatelja, ko vzame v roke Prešernov rokopis in zagleda na prvi strani opazko: „Nr. ¹⁷⁰⁸⁷/₃₄₀₅ Omissis deletis imprimatur. Laibach, am 13. Juli 846“ in podpis dotičnega uradnika. Kako daleč se nam zde že oni časi in kako bi se razvijala naša literatura, ako bi bilo vsako obelodanjenje odvisno od dobre ali slabe volje in od kaprice slučajno uradujočega birokrata, ki bi bil seveda večinoma nam neprijazne narodnosti.

Z izdajo Prešernovega rokopisa si je Blasnikova tiskarna pridobila lepo zaslugo za slovensko slovstvo, zasluga, ki se mora tolikanj bolj priznati, ker je bila združena s precejšnjimi žrtvami in, ker so pri nas tako redke znanstvene publikacije, ki bi bile za naše slovstvo trajne vrednosti. Postavila je pa tudi sebi trajen spominek.

Dr. L. Lénard.

Fran Milčinski: **Igračke.** Črtice in podlistki. V Ljubljani 1909. Založil L. Schwentner. — Pred sabo imamo literarnega outsiderja — pisatelja, ki ne pripada nobeni vladajočih struj in nobeni šoli.

Taki ljudje so ali majhni talenti, ki se ne morejo vrniti v nobeno strujo, ali pa samostalni značaji, ki se ne dajo vpreči nikomur. Milčinskega moramo prišteti v drugo kategorijo. Skromni naslov in oblika, v katero so zavite njegove „igračke“, olajšuje jako stališče ocenjevalcu, ki ni primoran vsesti se na visok stol. Rajši bi rekli, da sta naslov in oblika še preveč skromna. To niso nobene „igračke“ za nedolžne otroke, tudi ne „igračke“, s katerimi se zabava uradnik po suhoparnih in duhamornih uradnih urah. Naše „igračke“ so včasih jako žgoče satire na naše, večinoma specifično naše, socialne in politične razmere in v naslovu samem se tudi skriva nabrušena ost satire. To so igračke velikih ljudi, otrok naše družbe, ki z njimi zapravljajo dragoceni čas svojega življenja. „Igračke“ odkrivajo mnogo bolestin strani naše družbe in našega javnega življenja, a odkrivajo na tako naiven in šaljiv način, da se ne more nihče čutiti užaljenega, tudi kdor se čuti prizadetega.

Naše „igračke“ se dele na tri glavne skupine: „krokarske“, „koncert in gledališče“ in „birokratkočasnice“. Prvo z naslovom „Zoper samobeležnik“ in „Moja zadeva z Ano Poč“ bi lahko pristeli k drugemu oddelku, ker bičata napake naše kritike in našega javnega življenja, „Anton Rebula in godovi“ spada pa bolj med krokarske. Izvirne, polne humorja in bodeče satire so zlasti „krokarske igračke“. Menda ni še nihče tako ostro persifliral to našo narodno napako. Duhovite in žgoče so tudi „umetniške igračke“. „Birokatične“ so pa vzete iz življenja, katero pozna g. pisatelj najbolj globoko in natančno, in so zato najbolj izrazite in življenja polne. Črtice kot „Išče se Uršo Plut“, „Vlačugarji in berači“ itd. so pač nekaj več kot navadne literarne igračke. Smo v prijetnem položaju, da lahko knjižico brezpogojno priporočamo.

Dr. L. L.